

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
DİLEKÇE KOMİSYONU İLE İNSAN
HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU
ÜYELERİNDEN KURULU KARMA
KOMİSYON
ALT KOMİSYON TUTANAKLARI

—●—
23 Şubat 2022 Çarşamba
—●—

KONU

- Alt Komisyon Başkanı seçimi
- Çalışma usul ve esaslarının belirlenmesi
- Kamu Denetçilerinin çalışmalarıyla ilgili sunumları

23 Şubat 2022 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.10
BAŞKAN: Geçici Başkan İsmail TAMER (Kayseri)

ALT KOMİSYON GEÇİCİ BAŞKANI İSMAİL TAMER – Alt Komisyonumuzun değerli üyeleri, saygıdeğer katılımcılar, değerli basın mensupları; yeterli çoğunluğumuz vardır. (*)

Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyelerinden kurulu Karma Alt Komisyonumuzun ilk toplantısını -en yaşlı demiyorum- en genç üye olarak açtığımı ifade etmek istiyorum. Hepinize hoş geldiniz diyorum.

Bildiğiniz üzere, Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyelerinden kurulu Karma Komisyonun 16 Şubat 2022 tarihinde yaptığı toplantıda Kamu Denetçiliği Kurumu 2021 Yıllık Raporu'nun bir alt komisyon marifetiyle detaylı olarak incelenmesine karar vermesi üzerine toplanmış bulunuyoruz. Toplantı davet yazısında belirtildiği üzere, Karma Alt Komisyonun birinci toplantısında mevzuat uyarınca alt komisyon başkanının seçilmesi, çalışma usul ve esaslarının belirlenmesi gerekmektedir. Sonrasında ise kamu denetçilerinin çalışmalarıyla ilgili sunumlarını dinleyeceğiz, burada değerlendireceğiz. Şimdiden hepinize teşekkür ediyorum. İnşallah birlikte hayırlı bir çalışmaya imza atacağımızı da ifade etmek istiyorum.

Şimdi, gündemimizdeki işlerin görüşmesine geçiyorum.

Öncelikle, Komisyon teamülümüz gereğince alt komisyon başkanını seçeceğiz.

Değerli üyeler, 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Alt
Komisyon Geçici Başkanlığına

Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Alt Komisyon Başkanlığına Kayseri Milletvekili İsmail Tamer'in seçilmesini arz ve teklif ederiz.

Ahmet Salih Dal

Kilis

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edildi.

Tarafıma göstermiş olduğunuz bu teveccühten dolayı hepinize teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Alt Komisyon Başkanlığına hepinizin oy birliğiyle İsmail Tamer seçilmiştir. O yüzden hepinize bir kez daha teşekkür ediyorum.

Karma Komisyonun aldığı karar gereğince kurulan Karma Alt Komisyon olarak Kamu Denetçiliği Kurumunun 2021 Yıllık Raporu'nu değerlendirmek üzere çalışmalarımıza başlıyoruz. Hayırlı olsun diyorum.

(*) Coronavirus salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Kamu Denetçiliği Kurumunun yıllık raporlarının görüşülmesi sırasında uygulanan teamüller uyarınca yıllık rapor üzerinde gerekli çalışmaları yapmak üzere kurulan Karma Alt Komisyon yıllık raporu ayrıntılı bir şekilde incelemekte, denetçileri dinlemekte, Kamu Denetçiliği Kurumu kararlarını ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte değerlendirip gerekli diğer işlemleri yaparak hazırladığı raporu da Karma Komisyona sunmaktadır; görevimiz bu.

Değerli Komisyon üyeleri, Alt Komisyon çalışmalarıyla ilgili de biraz bilgi vermek istiyorum. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nda belirtilen iki aylık süre dikkate alınarak çalışmaların planlanması ve Alt Komisyon raporunun yazılması gerekmektedir. Bir diğer konu, aksi kararlaştırılmadığı sürece Karma Alt Komisyon toplantılarının basına açık olarak devam etmesini, yine Alt Komisyon toplantılarında tam tutanak tutulmasını, Karma Alt Komisyon üyeleri milletvekillerinin de görüşleri dikkate alınarak toplantı gündemi hazırlanmasını ve davet edilecekleri belirleme hususunda Karma Alt Komisyon Başkanlığına yetki verilmesini oylarınıza sunuyorum...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – İstişareyle yapacağız değil mi Sayın Başkanım?

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – İstişare yapacağız inşallah.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Tamam.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Kabul edenler... Etmeyenler... Yine, oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Oy birliğinin yükü ağır Sayın Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Ben de özellikle o yüzden...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – O yüzden çok ciddi istişare zorunluluğu getirecektir.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – İnşallah benim nasıl bir başkanlık yaptığımı siz de göreceksiniz. Teşekkür ediyorum.

Şimdi, alt komisyon çalışmalarıyla ilgili söz almak isteyen arkadaşım var mı?

Teşekkür ediyorum.

Değerli üyelerimiz, böylelikle toplantımızın ilk aşamasını tamamlamış bulunuyoruz.

Dilerseniz, kamu denetçisi arkadaşlarımızı sunumlarını gerçekleştirmek üzere içeriye davet edelim.

Evet, Kamu Denetçiliği Kurumu 2021 Yıllık Raporu kapsamında kendi faaliyet alanlarıyla ilgili olarak Kamu Denetçileri Sayın Yahya Akman, Sayın Arif Dülger, Sayın Sadettin Kalkan ve Sayın Celile Özlem Tunçak; Komisyonuza hoş geldiniz. Ayrıca rahatsızlığından dolayı gelemeyen Sayın Fatma Benli Yalçın'a geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyoruz.

Sunumlarını yapmak üzere Kurum üyemiz Değerli Yahya Akman, size beş dakikalık süre veriyorum.

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN – O kadar mı?

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Ek süre isterseniz bir dakika ekleyebilirim.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Genel Kurulda durumumuzu düşünün yani.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Yani...

Evet, buyurun sizi dinliyoruz.

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN – Toplantıyı toplamda kısa tutacağımız anlaşılıyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Yani şöyle: Burada herkesin meramını aktarabileceği şekilde dakika olarak da süre olarak da zaman vereceğimizi ifade etmek istiyorum.

Buyurun, sizi dinliyoruz.

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın milletvekillerimiz, hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe ve İnsan Hakları Karma Komisyonunda artık gelenekselleşen rapor görüşmelerimizden birini daha icra ediyor olmaktan duyduğum memnuniyeti ifade etmek istiyorum.

Bazen kimi kanunları çıkarırsınız ama bu kanunların hayata geçmesi, pratikte tutması çok önemlidir. Memnuniyetle ifade edeyim ki, bu kanun, hakikaten, oturdu. Özellikle Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin konuya sahip çıkması, karma komisyonumuzun buna sahip çıkması, toplantılarımızın zaman zaman canlı, heyecanlı, tartışmalı geçmesi, bizi esasında mutlu ediyor. Yani, Kurumumuza, daha doğrusu Kurumumuz nezdinde insanlarımızın hak arama hürriyetiyle ilgili oluşturulmuş olan bu Kurumun on yıllık bir geçmişe sahip olmasına rağmen artık yavaş yavaş Türkiye’de yıllardır var olan bir kurum gibi yer etmeye başlamış olmasını görmekten de duyduğum memnuniyeti ifade etmek istiyorum.

Biz de ikinci dönemimizde, bu kurumdaki ikinci ve son dönemimizde, şu an ikinci raporumuzu tartışıyoruz. Bu raporumuzun geçtiğimiz hafta yapılan toplantıda Başombudsmanımızın Komisyonumuza yaptığı geniş açıklamalar ve izahatlar çerçevesinde genel amacı ortaya kondu. Bu duyguları ifade ettikten sonra şunu eklemek istiyorum: Tabii, Türkiye’de ve dünyada ombudsmanlık tavsiye kararları veren bir kurum. Kurumumuzla ilgili bizim en sık karşılaştığımız sorulardan biri; zaman zaman milletvekillerimizden, hatta zaman zaman çok önemli hukukçularımızdan: “Efendim, kararlarınızın bağlayıcılığı var mı, yok mu?” meselesi. Bu Kurumun esas özelliği... Zaten bağlayıcı karar veren kurumlar var, başta mahkemeler olmak üzere, yüksek mahkemeler var. Bu şekilde zanlıların yargıya gitmeden, malumunuz, daha insani, daha para pul ödemedi, daha kolay, daha pratik ve daha kısa bir zamanda problemlerine çözüm aramaları... Tabii ki ferdi başvurular doğal olarak Dilekçe Komisyonuna da Türkiye’nin başvuru alan diğer kurumlarına da çok sayıda yapılıyor. Fakat bence bizim gibi kurumların ana özelliklerinden biri, bu alanda bazı standartları oluşturmak yani iyi yönetim ilkeleriyle ilgili birtakım şeyleri oturtmayı biz en önemli görevimiz gibi görüyoruz yani biz buna nitelikli başvuru geldiği zaman özel emekler sarf ederek bunun neticesinde bazen yönetmelik değişikliklerine, bazen uygulama değişikliklerine sebebiyet veriyoruz ki bu vermiş olduğumuz kararlar bazen milyonlar üzerinde etki gösterebiliyor. Dolayısıyla, zaman zaman gerek birimlerimiz adına gerekse Kurumun genel gidişatı adına istatistiki bazı bilgilerin kendi başına yeterli olmadığını düşünenlerdenim. Kemiyet-keyfiyet tartışması -eskilerin deyimıyla- yapıldığı zaman bizimkinde keyfiyete bakılması gerekir yani işin içeriğine, ne yaptığımıza bakılması gerekir.

Tam bu noktadan hareketle şunu söylemek istiyorum: Huzurda bulunan Sayın Milletvekilimiz Ali Haydar Hakverdi, hakikaten milletvekilliğini çok başarıyla yapan bir arkadaşımız, kendisinin Kurumumuza çok nitelikli bir başvurusu oldu 2021 senesi içerisinde. Yaklaşık 60’ın üzerinde konu, kurum ve bilimle alakalı olarak “bilgi edinme hakkı” ana başlığı çerçevesinde bize bir başvurusu söz konusu oldu. Tabii, biz bireylerden doğrudan doğruya kendilerini alakadar eden konularda başvuru aldığımız gibi, takdir edilir ki Türkiye Cumhuriyeti devletindeki bütün vatandaşların vekilliğini almış milletvekillerinden de haydi haydi başvuru alma hakkına ve yetkisine sahibiz, milletvekillerimiz de zaman zaman bu hakkını kullanıyorlar, bunlardan birisi de Ali Haydar Hakverdi Milletvekilimiz. Onun başvurularıyla ilgili bir miktar ayrımı vermek istiyorum konuşmama açıklık gelsin diye. Bilgi edinme hakkı, 2003 senesinde kanununu çıkardığımız -benim de milletvekili olduğum dönemde kanununu çıkardığımız- Türkiye’de gerçekten hak arama hürriyetiyle ilgili çağ atlatan kanunlardan bir tanesidir. Malumunuz, o tarihte Parlamentoda bulunan iki partinin el ele vererek AB uyum yasaları çerçevesinde

bu nevide hazırlamış olduğu yüzlerce kanun ve mevzuat oldu, kabul edildi bu Parlamento çatısı altında, bilgi edinme hakkı da bunlardan bir tanesiydi. Tabii, Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na göre, insanların kendilerini yöneten devlete karşı bilgi edinmelerinde bazı standartların elbette olması gerekiyor. Bu kanun bu standartları oturtmak için çıkarıldı ve o tarihte Başbakanlığa bağlı olarak üst kurul niteliğinde bir kurul oluşturuldu. Türkiye'de kişilerin başvurularından sonra kurumların gerekli cevapları yeterli ve gerekli şekilde verip vermediğiyle ilgili bir standart oluşturmak üzere "Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu" dediğimiz bir kurul oluşturuldu. Tabii, yeni sistemde bu, Cumhurbaşkanlığına bağlı ve şimdi Adalet Bakanlığıyla ilişkili olarak bu kurul faaliyetine devam ediyor. Bir ara dönem yaşadığı doğal olarak sistem değişikliği döneminde, şu anda da başında bir profesör arkadaşımız var, sizlerin de bilebileceği, tecrübeli, deneyimli bir anayasa hukuku profesörü var. Burada değişen zaman, değişen mevzuatlar, değişen konjonktürler çerçevesinde mesela vatandaşlarımız zaman zaman "Filan konuyla ilgili benim bilgi edinme hakkım var ama bana bu hak verilmiyor." şeklinde serzenişte bulunuyor. Sayın milletvekilimiz de dediğim gibi, 60'ın üzerinde kurumu, kuruluşu, konuyu ilgilendiren bir başvuru yaptı. Biz bunu, örnek teşkil edebilecek nitelikte çok büyük bir titizlikle ele aldık ve bunu tefrik ettik yani ayırma kararları verdik. Bu ayırma kararları çerçevesinde şöyle bir tablo karşımıza çıktı: Bunlardan bir kısmının uzun zamana sâri yani öncesinde cereyan ettiğini, dolayısıyla süreden inceleyemeyeceğimiz, süreden kabul etmememiz gerektiği yani inceleyemeyeceğimiz kanaatine vardık ve o kapsama girenleri ayırdık.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Sadece altı dakika olduğunu belirtiyorum.

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN - Yani bunu açıklamam lazım ama.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Buyurun.

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN – Bir kısmı özel hukuk tüzel kişileriyle ilgiliydi yani doğrudan doğruya hani "kamu" tanımı içerisinde kabul edilmeyen kurumlarla alakalıydı, bu nedenle bakmadım fakat bir kısmını da tabii doğal olarak görev alanımızda görerek, kabul ederek ayrıntılı bir şekilde konunun üzerine varmaya çalıştık. Bunların çok çok büyük bir kısmını, zannedersen bir iki tanesi hariç, şu ana kadar karara bağladık ve karara bağlayıp da özellikle tavsiye kararı verdiğimiz bir kısım şeylerde şunu yapmaya çalıştık Sayın Başkanım: Bahsettiğim gibi, bir standardı oluşturmaya çalıştık yani Sayın Hakverdi'nin başvurusu çerçevesinde, Bilgi Edinme Kuruluyla da temas ederek şu görmüş olduğunuz Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun tanımış olduğu yetkileri, hakları nasıl kullanacağı... Şimdi burada karşımıza çeşitli alternatifler çıkıyor. Nedir? İşte, ticari sır meselesi çıkıyor, devlet sırrı meselesi çıkıyor, bunun yanı sıra açık kanallardan insanların bilgi edinip edinemediği, bunun özel bir bilgi olup olmadığı gibi gibi birçok konuyla karşı karşıya kalıyorsunuz. Bunu oturtmaya çalışıyoruz, ben bu nedenle sayın milletvekilimize huzurunuzda doğrusu bu anlamda teşekkür etmek istiyorum.

Ama şunun bilinmesi lazım, biz de bir mevzuatla bağlıyız ve bu mevzuatın bize çizmiş olduğu birtakım sınırlar var. Bu sınırlar haricinde bazı konulara bakma konusunda kendimizi yetkili kabul ederken bu aklımıza gelebilecek her konuyla ilgili de başvuru hakkımız olduğu anlamına da gelmiyor doğal olarak. Mesela, en sık karşılaştığımız konulardan bir tanesi, malumunuz, yargıya intikal etmiş olan meseleler veya doğrudan doğruya askerî nitelikli meseleler gibi bizim görev alanımız dışında gelen konularla da karşılaşıyoruz. Benim birimime -yani raporda ayrıntılar verildiği için çok ayrıntılara girmeyeceğim birkaç cümleyle- şu an burada olmayan bir kısım Alt Komisyon üyesi arkadaşlarımızın da dâhil olduğu, yine milletvekili başvurularımız oldu. Bunlarda cezaevleriyle alakalı yani benim birimimde ciddi bir oranda cezaevleri başvuruları söz konusu. Tıpkı Sayın Hakverdi'nin başvurusuyla ilgili ifade ettiğim hassasiyetli ve standart oluşturma çabasını açık söylemek gerekirse yıllardır Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüyle, Adalet Bakanlığıyla da oturtmaya çalışıyoruz. Bu anlamda, elbette, içeride yani hükümlü bulunan, tutuklu bulunan kişilerin bazen önüne arkasına bakmadan yapmış olduğu başvurulara şahit oluyoruz, bunların tamamının haklı olduğunu, doğru olduğunu söyleyemeyiz.

Bir kısmı zaten yargısal faaliyetle ilgili “Ben neden mahkûmiyet giydim? Yanlış mahkumiyet giydim.” gibi; zaten bunlara bakamıyoruz ama A cezaevi veya B cezaevi, şu şehir veya bu şehir, şu yaş bu yaş, şu cinsiyet bu cinsiyet, şu standart bu standart; cezaevlerinde insanların genel olarak aynı standartta yani bir yerde verilmiş olan hakkın diğer yerde verilmiş olması, yemek standartları, yaşantı standartları, izin hakları, telefonla görüşme hakları, hastalıkla ilgili birtakım hakları yani bunları çok uzun listeler hâlinde sıralayabilirsiniz. Bütün konularla ilgili başvurular geliyor. Bizim yaptığımız temaslara neticesinde, açık söylemek gerekirse yani eğer yapılan başvuruların belli bir yüzdesine dahi bu konuda insani anlamda bir katkı olduysa ne mutlu bize ki olduğumuzu düşünüyorum. Nitekim, bu çabalarımız bizi şuraya götürdü: 2019 senesi içerisinde bazen Sayın Tunçak’ın da katılmış olduğu, bazen Başombudsmanımızın da katılmış olduğu çok uzun süreli cezaevi ziyaretleri yaptık yurt dışında, yurt içinde. Bu cezaevi ziyaretleri bazen yapılan şikâyetleri de doğrudan doğruya dikkate alarak o şikâyetler üzerine, bizatihi şikâyet eden kişileri de görerek o olayı da incelemek suretiyle olduğu gibi bazen genel bir teftiş gibi, denetim gibi yaptığımız ziyaretler de söz konusu oldu ve bu ziyaretlerin insan unsurunun olduğu her yerde denetimin önemli olduğu meselesinin ispatını bir daha görmüş olduk burada.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Toparlayalım lütfen, on dakikayı geçti.

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN – Sayın Başkanım, kısmet olursa büyük ihtimalle bu sene içerisinde sizlerin de aktif katkısını sağlayacağımız, Türkiye Büyük Millet Meclisinde düzenlemeyi düşündüğümüz geniş çaplı bir çalıştay yapacağız.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – İnşallah.

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN – Bunun ön hazırlıkları üç yıldan beri var. Bunu da şimdiden size haber vermiş olayım.

Ben sizin süre hassasiyetinize saygı gösteriyorum, söyleyebilecek çok konular var ama...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Tam on iki dakika oldu, teşekkür ediyorum.

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN – Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Çok teşekkürler, sağ olun.

Evet, şimdi sıra, sırayla...

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN – Özlem Hanım, Fatma Hanım’ı da temsil ediyor.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Fatma Hanım’ın yerine ben sunum yapacağım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Tamam, onu ben aldım.

Şimdi Arif Bey’e söz vereceğim.

Buyurun Arif Bey.

KAMU DENETÇİSİ ARİF DÜLGER – Sayın Başkanım, sayın Komisyon üyeleri, değerli hazırım; hepimizi hürmetle ve muhabbetle selamlıyorum.

2019 yılı sonunda başlayan ve 2021 ve 2022’de tüm insanlığı tehdit eden Covid-19 salgınıyla mücadele ederken tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de kapsamlı tedbirler alınmıştır. Bu salgınla mücadele süresinde Kurumumuzdaki uygulanan iş bölümü çerçevesinde eğitim öğretim, gençlik, spor, kültür, sanat, turizm ve diğer konu ve alanlarla ilgili özverili bir çalışmaya ve yapılan başvuruları inceleyip süresi içinde sonuçlandırmaya gayret edilmiştir.

Mezkûr yılda 15 uzman, uzman yardımcımızla görev yapmaktayız. Yıllık raporumuzun ilgili sayfalarında, 60 ve devamı sayfalarında yer aldığı üzere birimimize 4.478 başvuru intikal etmiş, bir önceki yıldan devreden dosyalarla birlikte 4.859 dosya yıl içinde sonuçlandırılmıştır. Birimimize yapılan başvuruların büyük bir çoğunluğu eğitim öğretim, gençlik ve spor alanlarında olmaktadır; diğerleri enerji, sanayi, gümrük, bilim, sanat, kültür ve turizm alanlarındaki başvurular nispi bir yer

tmaktadır. Yıllık raporda da yer alan birimizce incelenmiş olan başvurulara verilen kararların dağılımına bakıldığında dosyaların beşte 1'ini aşan kararlar tavsiye, ret, kısmen tavsiye ve kısmen kabul şeklinde sonuçlandığı görülmektedir. Karar sayılarımız ve türleri raporumuzun 70'inci sayfasında yer aldığı için burada ayrıca zikretmeyi süre açısından ben de geçmek istiyorum.

Önceki yıllarda olduğu gibi 2021 yılında da başvurular öncelikli olarak dostane çözüm yoluyla sonuçlandırılmaya çalışılmıştır. Örneğin, ÖSYM tarafından YKS sınavında disleksi yani öğrenme güçlüğü çeken ve dikkat eksikliği veya hiperaktivite bozukluğu olan adaylara yönelik çift soru kitapçığı uygulanmasına ilişkin başvuru ile Atatürk Üniversitesince engelli öğrencilere sağlanan harç muafiyetinden yararlandırılarak engelli öğrenciye harç iadesi yapılması, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından çalışma izni kaldırılan öğretmen çalışma izni iade edilerek özel öğretim kurumlarında çalışma engelini kaldırılmasının sağlanması, banka maaş promosyonu ödenmesinde sorun yaşayan çalışanlarına Balıkesir Bandırma Koyunculuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ve Bursa İl Emniyet Müdürlüğüne promosyonlarının ödenmesi ile 2020'de Elâzığ'da ve İzmir'de meydana gelen depremlerde ağır hasar ve yıkım kararı verilen konutlar için DASK sigorta bedelinin tamamının ödenmesinin sağlanması gibi başvurularda dostane çözüm kararı verilmiştir.

2021 yılında yıllık raporumuzun yine ilgili sayfalarında örnekleri verildiği üzere tavsiye kararlarımıza uyan veya uymayan idareler bulunmaktadır. Uyan idarelere bakıldığında Millî Eğitim Bakanlığı –az önce dostane çözümde de bahsettiğim- sınavda disleksi çeken ve dikkat eksikliği veya hiperaktivite bozukluğu olan adaylara yönelik çift soru kitapçığı uygulamasına geçerek tavsiye kararımıza uymuştur. Üniversiteler Arası Kurul Başkanlığı, doçentlik başvurusu ve jüri inceleme süreciyle ilgili tavsiye kararına yine olumlu yaklaşmış; keza Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu kararıyla ilgili olarak Disiplin Kurulu ve Tahkim Kurullarının seçimle yapılması ve seçimle göreve gelmesini benimseyerek TFF statüsünde değişiklik yapılması şeklindeki önerimize uyulmuş ve bununla ilgili değişiklikler Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Tavsiye kararlarımıza uyulması ve bundan sonra da bu ve benzeri konularda yaşanması muhtemel mağduriyetlerin önüne geçilmiş olmasından biz büyük bir memnuniyet duymaktayız.

2021 yılında tavsiye kararlarımıza uymayan idareler de bulunmaktadır. Örneğin ÖSYM Başkanlığı, 2020 Kamu Personeli Seçme Sınavı, ön lisans sınavına geçici kimlik belgesiyle giren ve sınavı geçersiz sayılan adayın kamera kayıtları da incelenerek verilen sınavın geçerli sayılması yönündeki kararımıza uymamıştır. Doğal Afet Sigortaları Kurumu, 24 Ocak 2020'de Elâzığ'da meydana gelen depremde önce orta hasarlı ve itiraz üzerine ağır hasarlı raporu verilen binada boşaltılıp hakkında yıkım kararı alınan daire için önceki bahsettiğimiz dostane çözümlerde uyduğu kararlar varken bu kararımıza yani sigorta bedeli olan 158 milyon 760 bin liranın ödenmesi yönündeki talebimize ilişkin tavsiye kararımıza uymamıştır. Bu kararlara keza yıllık raporumuzun ilgili sayfalarında, 240 ve 278 arasında yer alan sayfalarda yer verildiği için detayına burada giremiyorum.

2021 yılında denetçilik olarak yaşadığımız bir olaya da burada değinmekte fayda mülhaza ediyorum. Hukuk fakültesi mezunu olduğunu belirten bir vatandaşımız diplomasının yeniden basılıp verilmesi talebiyle başvurmuştur. Dosyanın inceleme sürecinde başvuru ekinde sunulan noter onaylı diploma suretinin yani hem diplomanın hem noter onayının sahte olduğu anlaşılmış ve tespit edilen suç, Kurumumuzun hukuk müşavirliği aracılığıyla ilgili yetkili mercilere ve noterliğe bildirilmiştir.

Yine, her yıl olduğu gibi 2021'de başvurulara ilişkin vatandaşlarımızdan...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Pardon, soru soracağım, çok özür dilerim, böldüm yani.

Şimdi hem sahte diplomayla başvuruyor bir de orijinal diploma verilsin diyor, öyle mi algıladım?

KAMU DENETÇİSİ ARIF DÜLGER – Evet, diplomanın aslı verilsin diye.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Bu ne pişkinlik ya, kusura bakmayın çok şaşırımdı.

KAMU DENETÇİSİ ARİF DÜLGER – Maalesef sahte olduğunu biz bilirkişi marifetiyle de tespit ettik.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Öyle devam etse belki mesleğe devam edecek.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Evet, buyurun.

KAMU DENETÇİSİ ARİF DÜLGER – Yine, 2021’de başvurulara ilişkin vatandaşlarımızdan olumlu dönüşler yapılmış olup bunlardan ikisini müsaadenizle paylaşmak istiyorum: 2021 Aralık ayında Ankara’da Kurumumuzca düzenlenen “Gençliğin Hak Arama Kültürü” temalı Ulusal Ombudsmanlık Sempozyumu’nda bir genç yanıma gelerek 2019 yılında Marmara Üniversitesinden üç ders sınavıyla ilgili verilen tavsiye kararımıza atıfla “Kurum olarak benim bir yıl önce mezun olmama sağladınız, benim gibi 300 civarında arkadaşım bu kararınızdan yararlandı.” diyerek memnuniyetini ve teşekkürlerini ilettiştir.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Evet, toparlayalım lütfen.

KAMU DENETÇİSİ ARİF DÜLGER – Peki Başkanım.

Özetle, vatandaşlarımızdan hukuk ve hakkaniyet çerçevesinde kararlar verdiğimizize vurgu yapılarak olumlu dönüşler yapılması bizleri fevkalade memnun etmekte ve hukuk ve hakkaniyet çerçevesinde çalışma ve kararlar verme anlamında motive olmaktadır.

Başvuruların incelenmesi haricinde 2021 yılında geniş kitleleri ilgilendiren yeminli mali müşavirlik sınavıyla ilgili meslek mensuplarının veya belge almak isteyen kişilerin yaptığı başvurularla ilgili Yeminli Mali Müşavirler Odası yetkilileriyle toplantılar yapılmış ve bu sınavların asgariye indirilmesi, sınavlardaki itirazların en minimum düzeye getirilmesi için çalışma başlatılmış ve bu konuda bilgi edinilmiştir.

Yine, EPDK yetkilileriyle 4 Mart 2021’de Kurumumuzda bir toplantı yapılp kartlı doğal gaz sayaçlarıyla fatura sayaçları kullanımına ilişkin detaylı bilgi alınmıştır.

2022 yılında kısmet olursa Kredi Yurtlar Kurumunun burs ve yurt sorunlarıyla ilgili birçok talep gelmekte ve biz de bu konuda kurumla bir toplantı yapılmasını planlamaktayız.

Ayrıca, TMSF’ye yapılan 100 civarında... Şu an 21 tasarruf finansman şirketinin tasfiye hâlinde olmasından dolayı bazı vatandaşlar Finansevim gibi “evim” şeklindeki şirketlere yatırdıkları paraları geri alamamaktadırlar, bu yönde yoğun bir başvuru almaktayız. TMSF’yle temasa geçtik. Yine, onlar da Mecliste bu yönde bir kanuni düzenleme veya kanun teklifi olduğundan bahsettiler. Bunu beklemekteyiz, ilgili kurumla birlikte bu başvuruları da olumlu bir şekilde neticelendirmeye çalışmaktayız.

Saygılarımı sunuyorum, arz ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Çok teşekkür ediyorum.

Yaklaşık sekiz dakikada bitirmiş olduk, sizin de ellerinize sağlık, Allah razı olsun.

Evet, Sadettin Bey, size söz vereyim; sonra daha rahat bir şekilde Özlem Hanım devam eder.

Buyurun Sadettin Bey.

KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun sayın üyeleri; ben de sizi saygıyla selamlıyorum.

Görev dağılımında benim görev alanım kamu personel rejimine ilişkin sorunların çözülmesidir. Ben, istatistiki bilgilerden önce kamu personeli hakkında, kamu personel rejimi hakkında kısa bir bilgi vermek isterim. Hem kanuni düzenlemelerde hem de teorik olarak kamu personeli ne anlama geliyor, görevleri nasıl yürütüyor şeklinde bu hususta sizi bir bilgilendirmek isterim izinlikle.

Türkiye’de kamusal iş gücünün kapsamı oldukça geniş olmakla birlikte her bir istihdam biçiminin kendine özgü rejimi mevcuttur. Başta 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na tabi memurlar olmak üzere çeşitli statüler altında kamu görevlileri istihdam edilmektedir. Anayasa’da kamu hizmetinin ancak kamu görevlileri eliyle yürütüleceği hüküm altına alınırken Devlet Memurları Kanunu’nun 4’üncü maddesinde de “Kamu hizmetleri; memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle görülür.” ifadesine yer verilerek Anayasa’nın anılan hükmü yasal bağlamda somutlaştırılmıştır. Kamu adına yetki kullanarak kamusal faaliyetlerde bulunacak ve idarenin en temel vazifesi konumundaki kamu hizmetini ifa edecek personelin çalışma hayatındaki diğer çalışanlardan ayrılması, vazifesinin mahiyetiyle uyumlu bir statüye sahip olması ve bu statünün belli esaslar öngörerek kendi içinde daha sıkı kurallara dayanması gerekmekte olup kamu personelinin tabi olduğu düzen de bir çerçevede şekillenmektedir. Yani bir taraftan kamu gücü bahsedilen kamu personeline diğer diğer taraftan sorumluluk verilmekte, hak tanınırken yükümlülük öngörülmekte ve tüm bunlara sirayet eder biçimde kamu hukukunun gerektirdiği anlayış kamu personel rejimine hâkim olmaktadır. Bu bakımdan, kamu personel rejimi Anayasa başta olmak üzere çok sayıda kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve alt düzenleyici işleme konu olmuş, hatta kurumlar ve personel arasındaki uyumsuzluklar hakkında verilen kararlar marifetiyle de derin bir yargısal içtihat doğurmuştur.

İdarenin işlem, eylem, tutum ve davranışını denetlemekle görevli olan Kamu Denetçiliği Kurumunun bu noktadaki rolüye kendisine gelen şikâyet başvuruları üzerinden kamu personel rejimine katkı sunmak ve bunu yaparken hukuki denetimle yetinmeyip insan haklarıyla iyi yönetim anlayışını bu konuda da uygulanabilir hâle getirmektir. Bu kapsamda, kamu personel rejimine ilişkin şikâyet başvurularını şu alt başlıklar altında toplayabiliriz: Personel alımı, bu, kamu görevlisi olarak atanamamaktan kaynaklı sorunlar, kontenjan kısıtlamaları gibi problemler; atama, nakil, görevlendirme ve yer değiştirme, ödevler, sorumluluklar, genel haklar ve yasaklar, ilerleme ve yükselme, personelin değerlendirilmesi, mali haklar, sosyal haklar ve yardımlar, disiplin cezaları ve memuriyetin sona ermesi hâlleri, sözleşmeli ve geçici personel sorunları, özelleştirme kapsamındaki personel, kadro ve/veya pozisyonlar, kamuya personel alımına ilişkin sınavlar -bu kurumların personel alımına ilişkin olarak kendilerinin yaptığı yazılı ve sözlü sınavlar da buna dâhil- kamu personelinin tutum ve davranışları hakkındaki şikâyetler olarak belirlenebilir.

Söz konusu alt alanlar bağlamında yapılan inceleme ve araştırmalar neticesinde başvurulara konu eylem, işlem, tutum ve davranışlar, hukuk, hakkaniyet, insan hakları ve iyi yönetim ilkeleri bakımından değerlendirilmekte ve idarelere yol gösterici surette kararlar alınmaktadır.

Kamu personel rejimine ilişkin başvurular 2021 yılı itibarıyla dosya sayısı 3.831 adettir. 2020 yılından devreden 475 adet dosyayla beraber yaklaşık 4.200-4.300 civarında dosyayla ilgilenilmiştir. Bu dosya sayısından 2021 yılı için 3.787 adedine karar verilmiştir. Bu kararlardan 355 adedi tavsiye kararıdır, 410 adedi ret kararıdır, 67 adet kısmen tavsiye, kısmen ret kararımız vardır, 113 adet dostane çözüm kararı mevcuttur. Gönderme suretiyle sorunların çözülmesi için idarelere yaklaşık 1.734 dosya gönderilmiştir. 1.027 adet dosyayı da inceleme imkânı bulunamamıştır. Karar verilmesine yer olmadığına dair de -çeşitli sebeplerden- 81 adet dosyamız mevcuttur. Kabul edilebilir esas dosya olarak nitelendirdiğimiz dosya sayısı 945 adet olup toplam başvuru sayısının, dosya sayısının yüzde 35’ine tekabül etmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Teşekkür ediyorum, çok sağ olun; süremize de uydunuz, harika bir sunumunuz oldu.

Burada bir şey sorayım: Vermiş olduğunuz dostane tavsiyeleri takip ediyor musunuz, tekrar dönüşüm oluyor mu?

KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN – Genel olarak uyup uymayacağı konusunda bize bilgilendirmeler geliyor, biz de o bilgilendirmelere eğer gerekçesi gerçekten kendilerine göre...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Uymuyorsa tekrar ikaz edebiliyorsunuz.

KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN – Esas itibarıyla uymadıkları takdirde, uyulmadığını bildirmeleri takdirinde vatandaşın artık ikinci bir hakkı ve görevi doğuyor ki o da bizim tavsiye kararıyla beraber ilgili idare aleyhine idari yargı yoluna gitmektir. O tavsiye kararını da yargı mensupları bir nevi bilirkişi raporu gibi kabul etmektedir ki bu anlamda bir avantajları oluyor vatandaşlarımıza.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Teşekkür ediyorum, sağ olun sunumunuz için.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – O zaman yargı gibi etkin oluyor.

KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN – Genellikle uyum var ama bazen uymayanlar da oluyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Kurumun etkinliği bu sayede daha da artacaktır diye düşünüyorum.

Celile Özlem Tunçak, normalde süremiz on dakika ama hem Fatma Hanım hem de sizin için biraz artıracamız, pozitif ayrımcılığınız var.

Buyurun efendim.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Öncelikle Komisyon Başkanımızı, sayın milletvekillerimi, hazirunu saygıyla selamlıyorum.

Önce kendi asli görev alanımdan sunuma başlayıp sonra inşallah Fatma Hanım'ınkini yapayım. Ben de Başdenetçimiz Sayın Şeref Malkoç'un yaptığı iş bölümü çerçevesinde -2021 yılında, sorumluluk alanımda- çalışma ve sosyal güvenlik, engelli hakları, sosyal hizmetler, ailenin korunması ve 6328 sayılı Yasa'nın 7'nci maddesinde özel olarak "kadın ve çocuktan sorumlu bir kamu denetçisi" denilmek suretiyle kanun koyucunun verdiği öneme binaen kadın hakları ve çocuk haklarından sorumlu kamu denetçisi olarak 2021 yılında görev yaptım. Burada, biraz evvelki sorunuza da hani belki cevap mahiyetinde; daha önce de Kurumumuza yapılan çeşitli başvurular ve hem tavsiye kararlarımızın yoğunluğu hem de 2019 yılında çocuk tesliminde hak ihlallerine ve yoksulluk nafakasına ilişkin bir özel rapor hazırlamıştık. Bunun da sonuçlarını hem tavsiye kararımız hem özel raporumuzdaki tespit ve önerilerimiz çerçevesinde, ki özel raporlarımızı hem kamuyla, kamu birimleriyle hem STK'lerle toplantılar yapıp, çalıştay yapıp, bilgi belgeleri isteyip kendi kararlarımızla da harmanlayarak tespit ve öneri şeklinde hazırlıyoruz genel anlamda çalışma şekli olarak. Bu, takibimiz sonucu ve gündemde tutmamız sonucu Adalet Bakanlığı ve Aile Bakanlığı nezdinde Yargı Reformu Strateji Belgesi'ne girmişti, Strateji Belgesi'nde de takvimlendirilmişti. Bunun da takibi sonucu... Ben, geçen yıl, İnsan Hakları Komisyonunun altında Çocuk Hakları Alt Komisyonu oluşturulduğu için sizin nezdinizde Meclise teşekkür etmiştim. Şimdi de bizim bu raporlarımız doğrultusunda yapılan çalışmalar nezdinde, Büyük Millet Meclisi tarafından İcra İflas Kanunu'ndan çocuk teslimi çıkartıldı, bizim özel rapordaki öneri ve tespitler çerçevesinde çoğunlukla gördüğümüz kadarıyla, Çocuk Koruma Kanunu'nda yapılan değişiklikle çocuk tesliminde ikincil örselenmeleri engellenecek, daha insani ve çocuğun yüksek yararını kapsayan yeni bir düzenleme oldu.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Tebrik ediyoruz.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – İnşallah daha da iyi olacak.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – İnşallah.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Ben bu anlamda sizlere tekrar teşekkür ediyorum.

Başvuruların yoğunluğu anlamında sıralama yaparsak çalışma ve sosyal güvenlik alanında yoğunlukla şikâyet gelmekte. Bu anlamda da çalışma hayatında İŞKUR, sendikal haklar ve işsizlik ödeneğiyle ilgili konularda başvuruları almaktayız. Bu anlamda, “çalışma hayatı” konusu başlığı altında çalışma koşulları, idarenin asıl işveren olmasından kaynaklı olarak İş Kanunu ve iş akdi çerçevesinde idareden talep edilen haklara ilişkin konular, işçi-işveren sorunları, iş kazaları, iş sağlığı anlamında başvurular yapılmıştır. Kararlarımızda temel olan konu başlıkları ise nakdi ücret desteği uygulaması, işsizlik ödeneği taleplerinin değerlendirilmesi, işçilik alacaklarının ödenmemesi, sözlü sınavı uygulanması, aile sağlığı merkezlerinde alınması gerekli iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri alanında olmuştur. Sosyal güvenlik alanında ise önceki yıllarda olduğu gibi, sigortalılık tescil işlemleri, zaman aşımının uygulanmaması neticesinden kaynaklı sıkıntılar, kurum uygulaması, maluliyet tespit işlemlerine karşı yapılan itirazlar... Burada maluliyetle ilgili Sosyal Güvenlik Kurumundaki Yüksek Sağlık Kurulu tarafından karar veriliyor ama vatandaş sadece mahkemeye gidebilecekken şimdi bize de geliyor. Biz de Adli Tıba gönderiyoruz, yani mahkemeye de gitse Adli Tıba gidecek, Adli Tıptan gelen sonuca göre, SGK'ye tavsiye veya kişinin durumunun değerlendirilmesini yine doktor raporları şeklinde yapıyoruz. Böylece mahkemede daha uzun süren süreç, bizim altı aylık veya Adli Tıba gittiği için bir sekiz aylık dönemde sonuçlanmaktadır. BAĞ-KUR sigortalıların mağduriyetleri, Polis Akademisinde geçen sürelerinin borçlanma talepleri yani doğal olarak Sosyal Güvenlik Kurumunun her türlü işlemine karşı aslında başvurular gelmektedir. Bu anlamda, Sosyal Güvenlik Kurumuyla istişare hâlinde olup çözülebilecek sorunları “dostane çözüm” şeklinde çözmekteyiz. Bu arada, Kurum içi hizmet eğitimini de SGK'yle iş birliği içinde yaparak kanunun uygulanmasından kaynaklı yorum, istişare ve iyi yönetim ilkelerinin uygulanması çerçevesinde her iki kurum çalışmalarına katkı sağladık.

Emeklilik işlemlerine yönelik uyuşmazlıklar, emekli ikramiyesi işlemleri, bayram ikramiyesinin ödenmesi hususlarında çeşitli kararlarımız var. Sosyal Güvenlik... 5510 sayılı Yasa'nın 96/b maddesinde, yapılan yersiz ödemeler eğer kurum hatasından kaynaklı ise iki yıl faiz alınmıyor, sonraki faizi de taksitlendirme suretiyle yersiz ödemenin geri ödemesi yapılıyor. Ama bu emekli maaşlarının iptali, sonrasındaki sağlık ödemelerinin geri istenmesi anlamında -Mustafa Demirci olarak bir anlamda-gazetelere de çıkan mevzudan sonra çoğunluk başvurular gelmekte. Burada da biz bu yersiz ödeme kapsamında hem bir özel rapor hazırlığı içindeyiz tespit anlamında hem de Anayasa Mahkemesinin Ümmü Çakır bireysel başvurusunda, edindiği mülkiyet hakkını kanunilik, meşru menfaat ve ölçülülük ilkeleri anlamında değerlendiriyoruz, gerektiğinde tavsiye kararı veriyoruz bu maaşın kesilmemesi veya bu “yersiz ödeme” adı altındaki paraların geri alınmaması şeklinde. Her dosya özelinde ama bu kriterler anlamında değerlendirdiğimizde farklı bir karar da çıkabiliyor. Dediğim gibi, 2022 yılında da bu konuda özel bir rapor çalışmamız başladı.

Sosyal hizmetler, engelli ve yaşlı hakları olarak da baktığımız zaman en fazla sosyal yardımlar, evde bakım aylıkları ve engelli aylıklarının bağlanması, adres değişikliği nedeniyle bunların kesilmesi veya muhtaçlık kriterlerinin dikkate alınması hususlarında çeşitli başvurular geliyor. Bu anlamda da Aile Bakanlığıyla karşılıklı istişare hâlinde veya onlarla irtibata geçen uzmanımız vasıtasıyla dostane veya gönderme kararı sonrası da çözüldüğünü görüyoruz. Biz şöyle takip ediyoruz: Gönderme kararlarımız olsun, tavsiye kararlarımız olsun, idareden gelen cevaplar dosyaya bakan uzman arkadaşımızın da önüne düşüyor ayrıca bir birimiz de var, oradan da takip ediliyor. Yani, bunların ne kadar hayata geçtiği veya çözüldüğü sürecinde mutmain olmadan dosyalar da kapatmıyoruz, takip ediyoruz.

Kararlarımıza esas olan temel konuda hükümlü ve tutukluların sosyal yardımlardan faydalanması için adres kayıtlarının işlemlerinin yapılması var, engelli kurum aylığının bağlanması var. Bu anlamda şöyle ki, tutuklularda eski ikamet yerine kayıtlı bir denetim veya yardım bağlama durumu oluyor. Hâlbuki bunların cezaevinde ikinci adres olarak kayıtlara işlenmesi gerekiyor. Yoğunlukla bunlarla da yine irtibat kurarak idarelerden, cezaevlerinden, tutukluların ikinci adresinin değişikliğinin yapılması

için savcılığa yazı yazıyoruz, o bile düzeltildikten sonra SYDV'ler zaten sosyal yardımı yapıyorlar veyahut da vasileyle ilgili yine tutukluların problemleri var, onlara da rehberlik vasıtası yaparak yine savcılık nezdinde yapılması gereken işlemleri, başvurmaları gereken hâlleri kendilerine bildiriyoruz.

Engellilikte de tavsiye kararlarımızda... Şöyle ki, engellilerin engel oranına göre yapabilecekleri işlerde görevlendirilmeleri veya engeline müsait şekilde çalışabilmesi için, mesela bir yüzde 90 görme engelli başvuranın ona uygun ışık almayan bir odada çalışabilmesi için yaptığımız tavsiye kararında Bakanlığın daha sonradan tüm bağlı kuruluşlarına bu şekilde hassasiyet gösterilmesi ve çözüm odaklı yaklaşılması için genel yazıları olmuştur. Hem tavsiye kararımıza uyulmuş hem de bu yönde bağlı kurumları uyarılmıştır.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Orayı ben anlayamadım, çok ilgimi çekti de görme engelliler karanlık bir yerde mi çalışsın?

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Şimdi, görme engelli ışıktan şey olduğu için... Yüzde 90 görme engelliymiş, çok fazla aydınlık bir odada çalışıyor herhâlde, talep ettiği hâlde de değiştirilmemiş idarece. Bize başvurduğu zaman...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Oya Hanım, bazı görmelerde ışığa bağlı... Gözde retina diye bir bölge var, zaten orası şey yapar. Retina fazla gelen ışığı absorbe eder, onu beyne öyle gönderir ama fazla ışık gelip de o retinadaki pigment azlığından dolayı... Mesela hani albinizm dediğimiz beyaz yüzler var ya, onlar çok bakamaz. Onun nedeni o, herhâlde onu ifade etmek istedi.

Evet, buyurun.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Bundan sonra, çocuk hakları ve kadın hakları konusuna gelince... Çocuk haklarında 18 yaş altı çocuk kabul edilenden -hukuken de kabul edilenlerden- direkt başvuru alan tek kurumuz. Bu anlamda özel bir çocuk sayfamız ve özel bir başvuru linkimiz var.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Çocuklar kendileri mi başvurabiliyor?

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Evet. Yani, çocuk haklarını ilgilendiren diğer başvurular da olabiliyor. İhtisas dâhilinde diğer arkadaşlarım bakıyor ama çocuktan direkt zaten bizim başvuru sayfası da -otomatik- 18 yaş altı başvuruyu oraya atıyor, o zaman benim birimime düşüyor. Biz o anlamda gerekli arkadaşlarla istişare ederek tavsiye veya ret kararları veriyoruz. Bu anlamda benim birimimin gönderme kararı çok çünkü çocuklar kamu idaresine direkt başvurmadığı için, bize başvurduğu zaman biz idareyle iletişime geçiriyoruz ama resmî bir başvuru olması için de onlara gönderme yapıyoruz, o yüzden benim birimimde göndermeler biraz fazla olabiliyor.

Paris İlkeleri çerçevesinde bir de -sadece dosya anlamında değil- hak arama kültürünün yerleşmesi, insan haklarının, iyi yönetim ilkelerinin yerleşmesi çerçevesinde veyahut da -biraz sonra belki konu olacak- kadına karşı şiddet veya her türlü şiddetin karşısında durulması için, eğitimin, bunun küçük yaşta da oturması için, hani zihniyet dönüşümünün yerleşmesi için biz çocuk hakları alanına önem atfediyoruz. Bu anlamda, Birleşmiş Milletler Çocukları Hakları Komitesine, devletin raporuna gölge rapor olarak da Ombudsmanlık Kurumu olarak Ekim 2021'de gölge rapor verdik. Çocuk dostu bir yaklaşım içinde çocuk hakları stratejimiz var.

Aynı zamanda bir sürü faaliyetler var, ben şimdi şey yapmayacağım ama bunun dışında, biz eğiticinin eğitimi anlamında, akrandan akrana eğitim anlamında UNICEF'le iş birliği içinde çocuklarımıza çocuk haklarını, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni, ihlal nedir, ihlal olduğu zaman nerelere başvurmaları gerektiği ve KDK ve çocuk haklarını anlatabilmeleri için çocuk hakları eğitimi yapıyoruz, eğitici eğitimi yapıyoruz, akrandan akrana eğitimi yapıyoruz diye. Bunları çeşitli illerde yapıyoruz. Bu hafta sonu da Ankara'da Kamu Denetçiliği Kurumunun teşvikiyle 100 kadar üniversitede kurulan ombudsmanlık kulüplerinden gençler gelecek, onlara da aynı eğitimi

vereceğiz. Gençler hem üniversitelerinde hem de kendi gittikleri memleketlerinde çocuk hakları ve Kamu Denetçiliği Kurumunu anlatmaları için teknik, güzel bir interaktif eğitimimiz var dört günlük. Onu da hızlıca geçtikten sonra...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Teşekkür ediyorum, güzel.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Evet, çok teşekkür ederim.

Bu anlamda “Ombudsman Halkla Buluşuyor” diye illere gidiyoruz, her ile gittiğimizde -mesela yarın Tekirdağ’a gideceğiz- Sayın Başkanımızla baroları, savcılıkları, vali, belediye geziyoruz. Biz, ayrıca, birim olarak barodaki ziyaretimizde Başkanımızın konuşmasından sonra bir uzmanımla çocuk haklarını yine hak, ihlal, “Nereye başvurulur? Biz nasıl çalışıyoruz”u barodaki avukatlara anlatıyoruz. Her gittiğimiz ilde de ayrıca çocuk hakları alanında eğitici ve şey faaliyetlerimiz devam ediyor, pandemi döneminde de bunu çevrim için yaptık. Barolardaki avukatları bize başvurmaları yönünde de böylece teşvik etmiş oluyoruz çünkü kadın haklarında ve çocuk haklarında menfaat ihlali aramıyoruz, gelen başvuruların hepsini değerlendiriyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Teşekkür ediyorum.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Kadının insan hakları alanında da iki çift laf söyleyip Fatma Hanım’a geçeceğim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Buyurun efendim.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Burada da bizim görev alanımızın dışında kalan yargıya intikal etmiş konular olduğu için, kadının şiddetle ilişkili şikâyet başvurularında görev alanımız dışında olmasına rağmen onlara rehberlik ediyoruz, gerekli yerlerle irtibat kurmalarını sağlıyoruz -bunlar ŞÖNİM’ler veya diğer yerler- bu anlamda rehberlik faaliyeti yapıyoruz.

Bunun dışında da yine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Opuz kararı çerçevesinde biz de bir tavsiye kararında bulunmuşuk. Burada şiddet mağduru veya şiddet tehlikesi altında olduğunu söyleyen kadın personele, bürokratlarımızın, idarecilerimizin mahkeme kararı getirmesi veya idari kolluk kararı, tedbir kararı getirmesi yönünde zorlamayıp bu olmasa dahi kendi yapabilecekleri idari yetkileri çerçevesinde bir risk analizi yaptıktan sonra başvuruyu kabul ya da ret veyahut da o anlamda tedbir, güvenlik tedbiri alması gerektiği yönünde tavsiye kararlarımızı bu yıl da yeniledik.

Bunun dışında, kadın haklarında -yine biraz evvelki sorunuza yönelik- şöyle ki: Kadın mobbinge uğradığını, cinsel tacize uğradığını ve iş yerindeki bir olayı bize aktardı. Biz burada gönderme kararı verdik kuruma ama şöyle ki: İdari denetim mekanizmasını yerine getirmesi, mobbing mevzuatını tekrarlayan, ne yapması gerektiğini söyleyen, bir idari soruşturma başlatmasını isteyen bir gönderme kararı yaptık. Bu gönderme kararımız sonrası yapılan idari soruşturma sonucunun da bize bildirilmesini söyledik. Sonucunda, görüntü kayıtlarının, etkin bir soruşturma yapılmasının ayrıntıları olan bir gönderme kararıydı. Soruşturmasından sonra disiplin yönünden failin kınama cezasıyla tecziyesine -zaten fail soruşturma raporu sırasında emekliye ayrıldı, sanırım iş yerinden ayrıldı- ama idari yönden de amir konumunda bulunan kamu personelinin kendine intikal eden bu konularda şifahen değil yazılı olarak muhakkik görevlendirilmesi, ispat hukuku açısından tüm delillerin toplanıp muhafaza edilmesinin yazılı olarak uyarılması, özel güvenlik personelinin bu gibi durumlarda DVD, CD ortamındaki kopyaların muhafaza edilmesi, adli ve idari mercilerden talep edilmesinde tutanakla teslim edilmesi hususlarında ve mağdurun iş yerinin değiştirildiğine ilişkin güzel bir denetim raporu oldu. Yani biz ayrıca idarelerin denetim mekanizmalarını harekete geçiriyoruz ve sonuçlarını takip ediyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Ellerinize sağlık, teşekkür ederim.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Kadın ve çocukevlerinde çalışan kadınların çocuk bakımı yönünde, kreşlerin açılması yönünde de idareye tavsiyelerimiz olmakta.

Ben, bu anlamda, çalışmalarımızda destek veren başta siz Karma Komisyon üyelerine, Meclisimize, birlikte çalıştığım uzman arkadaşlarıma da teşekkür ederek Fatma Hanım'inkine geçiyorum.

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Siz öyle bir seri konuştunuz ki İsmail ağabey “Evet...” deyip araya girecek ama...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Ama ben pozitif ayrımcılık yapacağım demiştim, onun için sustum.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Kadın ve çocuk hakları sona kalınca oraları da eksik bırakmak istemedim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Sadece siz on beş dakika konuştunuz.

Şimdi, Fatma Hanım'la devam edelim.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Değerli Başkanım, şöyle bir şey söz konusu: Bu alt komisyona gelince bize de böyle talepler gelmeye başlayacak; iletişimimizi sizin üzerinizden mi kuracağız yoksa arkadaşların telefonlarını alıp da...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Direkt kurabilirsiniz, bizim üzerimizden olmasına gerek yok.

Fatma Hanım için...

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Öncelikle, Fatma Hanım'la görüştüm, o da çok üzgün ama sağlık nedenleriyle katılamadığı için sizlere saygı ve selamlarını ilettili, ben de aynı şekilde ileticeğim.

Fatma Hanım bu sene birinci dönemini yaşıyor, kendi biriminde yine 2021 yılındaki iş bölümü çerçevesinde insan hakları, belediyeler tarafından yürütülen hizmetler, nüfus, vatandaşlık, mülteci ve sığınmacı hakları, ulaştırma, basın, iletişim, idarede işçi statüsünde çalışanların iş akdinden kaynaklı sorunlar konularında görevli olmuştur kendisi. Hepimizin ortak olduğu gibi, biraz evvel de belirttiğimiz üzere, öncelikle tavsiye kararları veriyoruz, idareyle görüşüyoruz, bu tavsiye kararlarına benzer başvurular geldiği zaman onları tekrar eden göndermeler veya dostane çözüm için idareleri zorluyoruz. Bu noktada, 2021 yılında başvurularda yoğunlaşan konularla ilgili olarak Fatma Benli Yalçın biriminde idarelerle çok fazla toplantı yapılmıştır. Örneğin, bütün belediyelerin uygulama birliği sağlayabilmesi, eğitim faaliyetlerinin yapılabilmesi için Kurumumuzla istişare içinde olunabilmesi yönünden Türkiye Belediyeler Birliği yetkilileriyle toplantılar gerçekleştirildi ve Kamu Denetçiliği Kurumu ile Türkiye Belediyeler Birliği arasında protokol imzalandı. Karayolları Genel Müdürlüğü, PTT daire başkanları ve trafik şube başkanlarıyla HGS'yle ilgili toplantılar gerçekleştirildi ve dostane çözümlerin önü açıldı. İşçi başvuruları konusunda Karayolları Genel Müdürlüğünden yoğun gelen başvuru çerçevesinde yine yetkilileriyle karşılıklı toplantı yapılarak konunun dostane veya istişareyle çözümü yolunda adımlar atıldı.

Bunun dışında, başvuru konularına göre Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, Göç İdaresi ve değişik bakanlık yetkilileri, ceza infaz kurumları, aynı şekilde, Kişisel Verileri Koruma Kurulu Başkanı ve üyeleri, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanı ve yetkilileriyle toplantılar gerçekleştirilmiştir. Yine, gerek yaşanan pandemi süreci nedeniyle on-line, çevrim içi gerekse bire bir katılımı pek çok konferans ve kongreye katılım sağlanmıştır.

Konu bazlı baktığımızda, nüfus ve vatandaşlık, mülteci, sığınmacı haklarında “Nüfus” başlığı altında üst soylarının Türk vatandaşlığına geçmeden önceki isimlerini gösteren İsim Denklik Belgesi verilmesi, kimlik belgesinde yer alan soyadının değiştirilmesi, adres kayıtlarının değiştirilmesi hususlarında; “Vatandaşlık” başlığı altında yurt dışı çıkış yasağının kaldırılması, Türk vatandaşlığının

kazanılması, vatandaşlık hizmetlerinin yürütülmesindeki usullere ilişkin uyumsuzluklar, mülteci, sığınmacı haklarına ilişkin koruma talep eden yabancıların ve geçici koruma altındakilerin yaşadığı sorunlarla ilgili başvurular gelmektedir. İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne gerekli girişimlerde bulunmaktadır. “İnsan Hakları, Nüfus, Vatandaşlık, Mülteci, Sığınma” başlığı altında ise de -Başdenetçimizin sunumunda da vardı- geri itmelerle ilgili, göçmenlere yapılan insanlık dışı muamelelerle ilgili bir özel rapor hazırlığı var. Bugün de kamu kurumlarının ve STK’lerin yetkilileriyle sabahtan Kurumumuzda bir istişare toplantısı gerçekleştirildi; bu anlamda, özel rapor hazırlanmaktadır. Mahalli idarelerce yürütülen hizmetlerde ise özellikle hizmet ilişkisinin yerel düzeyde ilgisiliyle yakın temasta gerçekleşmesi, mahalli idareleri diğer kamu kurum ve kuruluşlarından ayırmaktadır. Bu anlamda, belediyelerin her türlü hizmetleri, altyapı hizmetleri, doğal gaz hizmetleri, toplu taşıma, otopark, çevre düzenlemesi, imar uygulaması, trafik konularında çeşitli başvurular gelmektedir. Biraz evvel dediğim gibi, protokolün imzalanması suretiyle de vatandaş ile belediyelerin yaşadığı sorunların en aza indirgenmesi amaçlanmaktadır. Ulaştırma, basın ve iletişim alanında ise Karayolları Genel Müdürlüğü’nün sorumluluğundaki yerlerde yol, köprü, geçit, kavşak yapılması, HGS cezaları ve pandemiden dolayı kargo şirketleriyle ilgili tabii ki yoğun bir başvuru olmuştur. Basın alanında da RTÜK tarafından gerekli denetimlerin yapılması, yerel haber sitelerinde, yerel radyolarda resmî ilan verilmesinin sağlanması, sürekli sarı basın kartının iptal edilmemesi yönünde başvurular vardır. İletişim alanında ise GSM şirketleri, kablo veya diğer özel şirketler görev alanının dışında olmasına rağmen, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun alanda denetim ve gözetim görevini layıkıyla yerine getirmesi için karar iletilimleri yapılmaktadır. İdarede işçi statüsünde çalışanların İş Kanunu ve iş akdinden kaynaklı sorunlarında ise malumunuz, bu taşeron işçilerin kadroya alınmasından sonra 4/D kadrosundaki bu sürekli işçilerin çeşitli maaş farkları, görev yapma yeri, iş yeri değişikliği, engelli olmaları durumları, nakil talepleri, mobbing veya benzeri durumlar, işe iade talepleriyle ilgili veya diğer kamu istihdamlarıyla aralarındaki farklarla ilişkili çeşitli sorunlar Kurumumuza intikal etmektedir.

Vatandaş dostu yönetim anlayışı ve insanı yaşat ki devlet yaşasın düsturunun idarenin tüm işlem, eylem, tutum ve davranışlarında hayata geçmesi için çaba sarf eden tüm kamu kurumu çalışanlarına, denetçilik görev alanındaki 5 temel alanda başvuruların incelenmesi sürecinde çok ciddi bir başarı oranıyla katkı veren uzmanlarımıza özverili çalışmalarından dolayı ve sizin nezdinizde, Karma Komisyon nezdinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin verdiği desteğe Fatma Benli Yalçın adına da teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Ben de çok teşekkür ediyorum hepinize ayrı ayrı. Şu anda yapmış olduğunuz sunumlardan ne kadar önemli bir çalışma yaptığınızı da görmüş oluyoruz. Hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum, ellerinize sağlık diyorum.

Bu arada, arkadaşlarımızın sunumlarıyla ilgili söz almak isteyen arkadaşımız varsa söz vermek istiyorum.

Buyurun.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli ombudsman arkadaşlarım; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, başvuruma bir açıklık getireyim. Aslında Sayın Akman’ın görev alanıyla ilgili olduğu için Akman açıkladı ama ben altı buçuk yıldır Mecliste görev yapıyorum ve bu süre içerisinde bakanlıklara veya diğer kurumlara ama genel anlamıyla da bakanlıklara bilgi edinme veya soru önergesi -ikisi de değişiyor bazen niteliğine göre- verdim ama bazı bakanlıklardan -ismine gerek yok- hiç cevap alamadım. Altı buçuk yıl boyunca bilmem kaç defa yazdım, 1 kere dönüş olmadı, 1 kere cevap vermediler. Bazıları

eksik veriyor ya da vermiyor vesaire ve ben buna dair böyle bir toparlama yaptım ve başvuru yaptım. Gerçekten sağ olsun Kurumumuz da bire bir danışman arkadaşlarımızla da iletişime geçerek, konunun özüne inerek “Ya, bu böyle miydi? Başvurunun örneği var mıydı ya da tarihi var mı?” diye böyle ayrıntısına inerek bir çalışma yaptılar.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Ellerine sağlık.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Devam da ediyor, tam sonuçlanmadı ama bir örnek de teşkil etsin yani mesela Kurum gerçekten bakanlığa “Ya kardeşim, niye buna cevap vermiyorsunuz?” deyip bir tavsiye kararı alabilsin çünkü bağımsız bir kurum, bakanlıkların gözüne bakan bir kurum değil, onlara tavsiye edebilecek bir kurum, o yüzden kıymetli bizim için de, bunu sağlamaya çalıştık açıkçası Başkanım, bunun takipçisiyiz hâlen. Kısmen kabul verildi, kısmen takipsizlik verildi, kısmen tavsiye verildi ve devam ediyor. Yoğunluk da kurum kurum, bazen hani “Kamu kurumu değil.” dedikleri de var ama çok çetrefilli, yine bakarız, birlikte değerlendiririz. Bunun için de emekleri için ben ayrıca gerçekten teşekkür ederim.

Geçen dönem birlikte başkanlık yapan vekilimizle beraber davet etmiştik kurumları, orada da birlikte karar verdik yani hani davet edelim mi etmeyelim mi ama...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Şimdi edeceğiz zaten, yine birlikte karar vereceğiz.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Şuna dikkat ettik: Genel kapsayıcı işlem olmasına dikkat ettik yani bireysel değil de toplumun genelini ilgilendiren kararlarda davet ettiğimizde daha böyle güzel sonuçlar aldık. Mesela, burada, üniversite öğrencilerinin sınav süresini uzatmaya mıydı? ÖSYM önce bir kabul etmemişti sonra burada temsilciyi davet ettiğimizde müjde verdik. Ne kadar kişiye ilgilendiriyordu hatırlamıyorum ama... 2 bin öğrenciyi mi ilgilendiriyordu? Bu çok güzel bir şeydi mesela. Böyle şeyleri burada başardık, bunun da müjdesini vermiştik. Benzer şeyler yapabiliriz ya da bir okulumuzun -Atılım Üniversitesi diye hatırlıyorum- Rektörü geldi burada neden karara uymadığını anlattı; biz adama hak verdik, aslında haklıymış yani değil mi? Onu da gördük, hani adam, evet, uymamakta haklıymış. “Bana niye ödül vermediniz?” diye de...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Peşin hükümlü olmamak lazım. İki tarafı dinledikten sonra doğru karar vermek... Atılım Üniversitesi de öyle bir örnek olmuş.

Buyurun.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Tabii...

Genel kapsayıcı işlemleri birlikte... Davet edip de uyan uymayan olursa da... Memnun oluruz. Zaten kapı komşusuyuz Başkanım, beklerim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – İnşallah.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Ben de gelirim. Aynı koridorda...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – WhatsApp grubu kuralım.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Evet, onu söyleyecektim. Geçen dönem WhatsApp grubu kurmuştuk alt komisyon üyeleriyle, uzman arkadaşlardan biri kurmuştu.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Uzman arkadaşlar, WhatsApp grubu kuralım.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Orada istişareyle çalıştığımızda çok daha güzel sonuçlar alıyoruz.

Teşekkür ederim katkınız için.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Ben de çok teşekkür ediyorum.

Başka?

Salih Bey, buyurun.

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Sayın Başkan, çok kıymetli hazırun; geçen dönemlerde denetçi arkadaşlar gerek verilen dostane kararlar neticesinde gerek almış oldukları tavsiye kararları neticesinde gerçekten çok güzel kararların altına imza atmışlar ve çok büyük mağduriyetler de giderilmiş. Ben şahsınızda kendilerine teşekkür ediyorum, size de başarılar diliyorum.

Sağ olun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Çok teşekkür ediyorum.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Bir tebrikler diyeyim, başarı dileyeyim o zaman.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Evet, buyurun Oya Hanım.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Değerli Başkanım, Komisyon üyesi arkadaşlarımız; ombudsman arkadaşlarımızı zaten tanıyoruz, gelip bilgi de veriyorlar, geçmişten tanıdığımız arkadaşlarımız da var. Güzel bir dönem geçirelim istiyorum. Allah hayırlı işler yapmayı nasip etsin.

Saygılarımı sunuyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL TAMER – Evet, ben de hepinize ayrı ayrı teşekkür etmek istiyorum. Önce, denetçi arkadaşlarım gerçekten özverili çalışmalarını burada ifade ettiler. Yine, bir kez daha teşekkür ediyorum. İnşallah bundan sonra birlikte yapacağımız çalışmaların da hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Tabii, bizler, milletvekili arkadaşlarımızla da burada bir Komisyon olarak da öyle “Başkanım. Ben karar alırım.” Şöyle böyle... Bunların olmayacağını kesinlikle ifade etmek istiyorum. Biz birlikte karar vereceğiz, birlikte dinleyelim. Geçen yıl, işte, görev yapan arkadaşım Değerli Başkanım da burada ve sizler önemli kararlara imza attığımızı ifade ettiniz. Sizi tebrik ediyorum, ellerinize sağlık. İnşallah birlikte de aynı kararları, buna benzer kararları, toplum yararına olan kararları Allah kısmet eder, nasip eder almış oluruz diye düşünüyorum.

Bugünkü toplantımızı, başka bir şey yoksa, burada kapatmak istiyorum.

Yine şöyle ifade etmek istiyorum: Değerli üyeler, sayın katılımcılar; ikinci karma alt komisyon toplantısını yapmak üzere belirlenen tarihi size bildireceğiz.

Değerli katılımcılar, gündemde görüşülecek başka konumuz olmadığı için toplantıyı burada kapatıyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Kapanma Saati : 15.13

